

9 augustus 1757

Een witte vlag prijkte boven Fort William Henry. Het geweer-
vuur was gestaakt, maar de kanonnen dreunden en bulderden nog
na in de oren van Reginald Aubrey, officier van de Koninklijke
Amerikanen onder bevel van Zijne Koninklijke Hoogheid. Hij
kwam tevoorschijn uit de ziekenafdeling van de kazemat met een
bundeltje in zijn armen. Met half dichtgeknepen ogen tuurde hij
naar het verwoeste bastion waar de witte vlag slap en roerloos in
de vochtige lucht hing. Luitenant-kolonel Monro, die het gezag
voerde over het fort, had bevel gegeven om de vlag te hijsen bij
het krieken van de dag – tot zowel opluchting als ontzetting van
de verbouwereerde Britse beroepssoldaten en kolonialen die in
het fort vastzaten.

Tijdens het zes dagen durende beleg had Reginald slechts een
enkel schrammetje opgelopen en was hij bevorderd tot de rang
van majoor. Onder zijn gehavende, rode overjas kleefde zijn over-
hemd, dat doorweekt was van het zweet, aan zijn huid. Zijn haar
plakte in vochtige plukken aan zijn slapen. Toch liep er af en toe
een rilling over zijn rug en hij voelde zich een man van vijfen-
zeventig in plaats van vijfentwintig. Eerder die dag had een officier
de bijzonderheden van de overgave van het fort besproken met
de Franse generaal, de Markies de Montcalm. Toen hij voor de
ziekenafdeling had gestaan, had Reginald van luitenant Jones, een
van de weinige mannen in het bataljon die net als hij uit Wales

afkomstig was, het nieuws over Montcalms voorwaarden gehoord.

‘Geen gevangenen, mijnheer, heb ik gehoord.’ Jones’ ogen waren bloeddoorlopen, zijn afgetobde gezicht bedekt met roet. ‘Iedereen die kan lopen, krijgt op hun erewoord een gewapende escorte mee naar Fort Edward...’ Jones vervolgde zijn relaas over de bijzonderheden van de capitulatie, maar Reginalds gedachten bleven haken aan de woorden *Fort Edward* en hij liet de rest langs zich heen gaan. Fort Edward lag zo’n vijftientig kilometer bij hen vandaan en was slechts bereikbaar over een weg die door de wildernis liep. Generaal Webb voerde er het bevel over een garnizoen van tweeduizend man sterk, maar ondanks de herhaalde verzoeken om hulp van kolonel Monroe, had hij geweigerd om deze troepen naar hen toe te sturen. Het leek wel alsof gedurende de afgelopen zes dagen de Almachtige Zelf de Britten en hun smeekbedes de rug had toegekeerd. En die van Reginald.

Heere, waarom blijft U van verre staan?

Door de oorverdovende stilte die tussen hen in was komen te hangen, realiseerde Reginald zich dat Jones uitgesproken was. De luitenant keek naar het bundeltje dat Reginald in zijn armen wiegde, en in zijn blik lag een onuitgesproken vermoeden. Reginalds stem kraakte als een zaag die door hout ging, schor van het schreeuwen van bevelen boven het rumoer van mortier- en musketschoten uit. ‘Het had slechter voor ons kunnen aflopen, luitenant. Veel slechter.’

‘Hij laat ons met opgeheven hoofd vertrekken,’ gaf Jones onwillig toe. ‘Dat moet ik Montcalm nageven.’

Boven hun hoofden wapperde de witte vlag in een plotselinge windvlaag die de damp van het strijdtoneel deed optrekken, maar geen verkoeling bracht.

Ik ben bezweken en volkomen verbijzeld; ik schreeuw het uit vanwege het bonken van mijn hart.

‘Ga je mannen maar opstellen, Jones,’ zei Reginald plotseling. ‘Maak je klaar om weg te marcheren.’

‘Tot uw orders.’ Jones salueerde, zijn blik nog steeds strak ge-

richt op de armen van Reginald. ‘Moet ik u feliciteren, kapi... majoor? Is het een zoon?’

Reginald keek neer op de last in zijn armen en zag dat de doeken waren opengevallen. Hij haalde zijn ene hand eronder vandaan om ze weer glad te trekken. ‘Ja, dat is het.’

Al mijn verlangen ligt voor U open, mijn zuchten is voor U niet verborgen.

‘Dat is mooi. En uw vrouw? Is zij in orde?’

‘Ze leeft, God zij dank.’ De woorden knepen zijn keel samen.

De luitenant vertrok zijn mond tot een dunne streep. ‘Ik had de Voorzienigheid liever gedankt, omdat Hij ervoor gezorgd had dat Webb een schop onder zijn achterste kreeg, maar helaas...’

Reginald bedacht dat hij Jones een standje moest geven vanwege die opmerking, maar de luitenant sjokte al weg over het terrein dat bezaaid was met bloederig, besmeurd soldatenvlees om de mannen van zijn compagnie voor te bereiden op overgave.

Zeker, het had veel slechter kunnen aflopen. Zijn mannen waren tenminste niet gedoemd om weg te rotten in een stinkende Franse gevangenis in afwachting van vrijlating of een uitwisseling van krijgsgevangenen. Of, nog erger, om overgeleverd te worden aan de genade van hun indianen.

Mijn hart gaat tekeer, mijn kracht laat mij in de steek.

Wat betreft majoor Reginald Aubrey die diende bij de Koninklijke Amerikanen onder bevel van Zijne Koninklijke Hoogheid... Hij en zijn vrouw waren veroordeeld om te leven en te rouwen. Hij draaide zich om en kroop de kazemat weer in om het vonnis te volvoeren. In zijn armen droeg hij het lijfje van zijn pasgeboren zoontje – geboren toen het laatste Franse kanon bulderde en slechts een halfuur geleden gestorven.

De doordringende stilte die was neergedaald na het staakt-het-vuren, maakte plaats voor alledaagse geluiden. Soldaten en burgers

maakten zich klaar om naar het met loopgraven omgeven kamp buiten het fort te gaan, vlak bij de weg die naar Fort Edward leidde. Daar zouden de overlevenden van het garnizoen de nacht uitzitten. 's Ochtends zou de beloofde Franse escorte komen, en de kans om de verschrikkingen van William Henry achter te laten.

Al Uw baren en Uw golven zijn over mij heen gegaan.

Reginald Aubrey bukte zich om het ondergrondse ziekenhuis binnen te gaan en moest opzijstappen voor een chirurg die onder de bloedvlekken zat. De kalende, zwetende man herkende hem toen hij naderbij kwam. 'Uw vrouw, mijnheer. U kunt haar het beste wakker maken en kijken hoe ze het maakt. Als ze niet vervoerd kan worden, dan... Nou, bid maar dat dat kan. Degenen die niet vervoerd kunnen worden, blijven achter onder de zorg van de Fransen, maar ik zou niet willen dat mijn vrouw zo achterbleef. Vooral niet met die wilden die ongetwijfeld samen met de officieren binnen zullen stormen.'

'We zullen geen van beiden achterblijven.' Reginald draaide de chirurg zijn schouder toe toen diens blik op het bewegingloze bundeltje viel.

Hij was alleen met zijn zoon geweest toen het gebeurd was. Totaal uitgeput na een twintig uur durende moeizame bevalling, had Heledd slechts een vluchtige blik op het kindje geworpen voordat ze van uitputting in slaap gevallen was. Sinds dat moment had ze haar ogen niet meer geopend, terwijl het baby'tje dat ze met zo veel moeite ter wereld had gebracht, in de kromming van haar arm genesteld lag. Gedreven door zijn verlangen naar het licht dat zijn zoontje op die donkere plek had gebracht, was Reginald zachtjes naar binnen geslopen. Hij had zich gebukt om het kleine, magere gezichtje van zijn nazaat te bewonderen, en ontdekte toen dat het kostbare vlammetje, dat even had geflikkerd, al uitgegaan was.

Een bijl had geen diepere wond in zijn borst kunnen slaan. Hij had zijn hand voor zijn mond geslagen en half verwacht dat zijn bloed door de wond in zijn borst naar buiten zou stromen. Toen

dat niet was gebeurd, had hij het piepkleine lijfje, dat nog steeds warm voelde in de doeken waarin het gewikkeld was, opgepakt. Hij had zijn slapende vrouw achtergelaten en met zijn zoontje in zijn armen door de schemerige kazemat gedwaald, zijn gezicht een masker van beleefdheid wanneer degenen die hij passeerde, hem vermoeid feliciteerden, totdat hij buiten Jones was tegengekomen.

Hoe moest hij het aan Heledd vertellen? Hoe moest hij de woorden spreken die haar wil om vol te houden, zouden breken? De laatste paar dagen waarin ze vast had gezeten in een rokende, brandende hel, waren haar bijna te veel geworden. En het was zijn schuld. Hij had het geweten. God vergeve hem, hij had het al geweten op de dag dat ze trouwden. Ze was niet geschikt om de vrouw van een soldaat te worden. Hij had haar in Wales moeten laten; daar had hij op moeten staan. Maar de gedachte om door een oceaan van haar gescheiden te worden, jarenlang misschien...

Ze was geboren op een welvarend landgoed in Breconshire, niet al te ver bij zijn eigen landgoed vandaan. Heledd had, als enig kind, een beschermde en bevoorrechte jeugd gehad. Sinds zijn jongensjaren had Reginald haar van een afstandje bewonderd. Tegen de tijd dat zij zeventien was, zag zij hem ook staan. Op zijn drieëntwintigste en met een aanstelling tot officier in zijn zak, had Reginald haar zes maanden later ten huwelijk gevraagd.

Toen het moment was gekomen om afscheid te nemen, had Heledd gesmeekt en gesoebat om mee te mogen. Ze had hem van alles beloofd. Ze zou haar mannetje staan als vrouw van een militair. Hij zou wel zien hoe dapper ze kon zijn.

Ze had de zeereis echter maar nauwelijks overleefd. De ellende van ziekte, de vuiligheid aan boord en de vernedering van het leven in een krap onderkomen, hadden aan haar gevoelige ziel gevreten. Er was een duisternis in haar binnenste ontstaan die zich als een olievlek uitbreidde. Ten slotte herkende hij het achterdochtige, verdedigende en onredelijke wezen, dat van tijd tot tijd door haar verfijnde uiterlijk heen brak, nauwelijks meer. De huilende, gebroken vrouw evenmin.

Maar iedere keer vermande ze zich weer, kwam ze weer tot zichzelf en smeekte hem om haar niet ergens zonder hem onder te brengen. Dan bracht ze zijn hoofd op hol met haar bevalligheid en passie, tot hij weer zwichtte voor haar smeekbedes.

Vervolgens was de veldtocht begonnen met alle stress die dat met zich meebracht. Ze waren van Albany naar Fort Edward gereisd, daarna door naar het William Henry Fort. Heledd had de vuile was voor het regiment geschrobd en haar mooie handen kapot gewerkt om haar rantsoen te verdienen. Ze schonk hem waterige glimlachjes. Verzekerde hem dat alles in orde was. Klemde zich met haar gebroken nagels vast aan stabiliteit, terwijl zijn zorgen om haar zich als een langzaam vergif in zijn binnenste vastzetten.

Toen was ze met de mededeling gekomen dat ze opnieuw in verwachting was. Ze had een miskraam gehad toen ze enkele maanden getrouwd waren geweest. Dit keer had ze lang gewacht om hem op de hoogte te stellen. Tegen die tijd hadden ze Albany al achter zich gelaten en waren ze de wildernis in getrokken. Opnieuw weigerde ze om achtergelaten te worden. Had het kindje nu maar gewacht tot ze deze beloofde veilige aftocht naar Fort Edward gemaakt hadden. Misschien was het dan goed gegaan...

Hoelang nog, Heere? Zult U mij voor altijd vergeten? Hoelang zult U Uw aangezicht nog voor mij verbergen? Heere, waarom blijft U van verre staan?

De Voorzienigheid had hem in de steek gelaten. Hij moest nu zelf de woorden vinden om Heledd te vertellen over hun zoon – woorden waarmee hij Heledd misschien wel de genadeslag toebracht. Hij zou zich nog liever uitkleden om naakt de spitsroeden van Montcalms indianen te lopen.

Bevend begaf hij zich naar de benauwde betimmerde kamer waar zijn vrouw bevallen was. Maar al snel hield hij opnieuw halt, dit keer door de aanblik van een vrouw. Ze lag in een nis naast de hoofddoorgang van de kazemat. Hij zou haar misschien over het hoofd gezien hebben, ware het niet dat er twee vaandeldragers bij haar vandaan kwamen die samen een derde ondersteunden,

gehuld in bebloed verband. Ze mompelden een groet en schuifelden naar het zonovergoten exercitieplein. Reginald tuurde naar binnen.

De nis werd schaars verlicht door een lantaarn. Er lagen gehavende, stinkende strozakken langs de muren die allemaal verlaten waren, behalve het exemplaar waar de vrouw op lag. Een handgeweven tuniek en een rok van hertenvel met rafelige franje bedekten haar slanke gestalte. Haar blanke, slapende gezicht oogde jong en de dikke vlecht die over haar schouder hing was blond. Er was geen verband of bloed dat op een verwonding wees. Reginald vroeg zich af waarom ze daar lag, totdat hij naast haar op de strozak een bundeltje ontwaarde dat precies leek op het bundeltje dat hij in zijn armen had. Maar dit bundeltje maakte zachte mauwgeluidjes als een klein poesje. Geluidjes die zijn zoon nooit meer zou maken.

Toen herkende hij de vrouw weer. Ze was net voordat Montcalms troepen binnengevallen waren en de belegering begonnen was, door verkenners naar binnen gebracht. Ze hadden haar bevrijd uit de handen van een bende indianen, ongeveer anderhalve kilometer bij het fort vandaan. Wekenlang waren dergelijke bendes, afkomstig uit stammen in de bergen en de meren erachter, vanuit het westen Fort Carillon binnengestroomd om zich aan te sluiten bij Montcalms troepen.

Het was moeilijk te zeggen hoelang deze blanke vrouw gevangene was geweest van de wilden. Volgens een verkenner die beweerde dat hij de paar woorden die ze had gesproken, kon verstaan, sprak ze geen beschaafde taal; een van de Irokese dialecten. Ze was hoogzwanger geweest toen ze binnen werd gebracht. Reginald herinnerde zich vaag dat een van de vrouwen die Heledd bijstond, hem verteld had dat haar bevalling net voor die van Heledd begonnen was.

Heledds bevalling was zelfs nog boven het zware dreunen van het mortiervuur te horen geweest, maar hij had deze vrouw niet horen schreeuwen. Zou ze het overleefd hebben?

Hij keek de gang door, maar hij zag niets, al hoorde hij verderop in de kazemat, waar men bezig was de gewonden te evacueren, stemmen. Reginald glipte met zijn dode zoontje in zijn armen de nis in en hurkte neer.

De borst van de vrouw rees en daalde iedere keer dat ze ademhaalde, maar haar gezicht was lijkleek. Een berg linnengoed dat tegen de met boomstammen afgetimmerde muur lag, was doorweekt met bloed en verklaarde de reden. Hij wilde haar wakker maken om na te gaan of ze wist dat het fort gevallen was, tenminste, als hij zich verstaanbaar kon maken. Toen zag hij het. Het bundeltje naast haar bevatte niet één baby, maar twee. Eén van de twee had net de doek waarin ze waren gewikkeld, omlaag getrappeld waardoor twee kleine gezichtjes en twee paar schouders zichtbaar werden.

Reginald keek om zich heen. Hij verwachtte half en half dat een andere vrouw tevoorschijn zou komen die zou beweren dat slechts een van de twee baby's van haar was. Ze konden niet beiden aan deze vrouw toebehoren. Ze waren zo verschillend als twee pasgeboren kinderen maar konden zijn, behalve dat ze beide jongens waren; dat wist hij door een snelle blik onder het dekentje.

Maar daar hielden de overeenkomsten ook op, althans voor zover hij dat kon zien in het schemerige licht. Het kindje aan de linkerkant had een zwarte haardos en een huidskleur die een bronzen tint beloofde, terwijl het rechterkindje met zijn blonde lokjes net zo licht en roze was als Reginalds dode zoon.

Toen Reginald zich over Heledd heen boog om haar te wekken, was het gegons in zijn hoofd overgegaan in gebulder. Zijn hart beukte tegen de muren van zijn borst als een zwaar stuk geschut dat vlak naast hem was opgesteld en een oorlog in zijn binnenste ontketende. Ondanks de fouten die hij met Heledd gemaakt had, beschouwde hij zichzelf nog steeds als een goede man, een

eerbare man. Vijfentwintig jaar lang had hij geen reden gehad om daaraan te twijfelen. Tot op dit moment.

Hoe kon hij dit doen?

Kreunend week hij bij zijn vrouw vandaan. Hij zou dit rechtzetten. Hij zou alles terugbrengen in de oorspronkelijke staat waartoe de Almachtige vanwege een ondoorgrondelijke reden besloten had. Er was nog tijd genoeg om ongedaan te maken wat nooit in zijn hoofd had mogen opkomen.

Maar het was al te laat.

Heledds ogen vlogen open. Een slanke hand, ruw van het huishoudelijke werk, tastte naar het kindje dat niet meer naast haar lag. Met een schreeuw kwam ze overeind, haar donkere haren zwierden langs haar verkreukelde hemdjurk.

‘Waar is hij? Waar is mijn baby?’ Er klonk paniek door in haar stem en haar fijnbesneden gezichtje werd verwrongen tot een scherp masker.

Reginalds hart brak het beukende ritme af en zwol van liefde – en schrijnde van schaamte. ‘Hier is hij. Ik heb hem.’

Heledd griste de ingezwachtelde baby uit zijn handen. Het kindje vertrok zijn gezichtje om te gaan huilen, maar het werd rustig zodra het zich in Heledds armen nestelde.

Reginalds handen beefden, terwijl zijn vrouw naar het kindje in haar armen staaarde. Ze zou het doorhebben. Natuurlijk. Welke moeder zou het niet zien? Slechts een hartslag verwijderd was het moment dat ze hem aan zou kijken met die bruine ogen waarmee ze zijn hart had veroverd. De verwijten zouden hem verschroeien, de duisternis die haar in zijn greep had, naar buiten vloeien. Hij zou op deze dag meer kwijt raken dan een fort, een zoon en zijn eer.

Heledds smalle schouders rezen omhoog. Haar gezicht ontspande als weerspiegeling van het serene babygezichtje, haar trekken verzachtten zich op een manier die Reginald nog nooit had gezien. Zelfs niet op hun trouwdag, toen ze naar hem gekeken had alsof hij het brandpunt was van haar bestaan. Nu leek het alsof

ze in het gezichtje van het kindje in haar armen het centrum van het universum had gevonden.

‘O, wat ziet hij er goed uit. Toen ik hem eerder zag, vond ik dat hij een beetje pips zag. Maar kijk nu eens naar hem, Reginald. Onze zoon is *prachtig*.’ Een lach borrelde in haar omhoog en ze hief haar gezicht naar hem op. Haar porseleinen trekken glommen van vreugde, haar prachtige ogen schitterden in de donkere oogkassen.

Hij kon de duisternis niet zien.

Een moment lang was Reginald blij met wat hij had gedaan. ‘Hij is...’ Zijn stem haperde, misschien vanwege een reden die zuiverder was dan de waarheid. *Hij was prachtig, Heledd. Toen ik hem naast dat donkere kindje neerlegde, zag ik dat hij jouw ogen had, mijn mond, en volgens mij de neus van mijn vader.*

‘Majoor?’ Vanuit de deuropening klonk een gehaaste stem. ‘U moet zo snel mogelijk naar het exercitieveld, meneer.’

Reginald knikte zonder op te kijken om te zien wie tot hem sprak. Zijn blijdschap werd verzwolgen door verdriet en schuld.

Want mijn ongerechtigheden gaan mij boven het hoofd; er is geen vrede in mijn beenderen, vanwege mijn zonde.

Terwijl de voetstappen gehaast wegstierven, zocht hij radeloos in zijn ziel naar troost waarin hij kon schuilen, al was het nog zo schraal. Hij vond die troost in Heledd en in wat hem te doen stond om haar veilig door vijftientig kilometer barre woestenij te loodsen. Hij klemde zijn handen ineen om het beven te stoppen. ‘Snel,’ zei hij tegen zijn vrouw. ‘Ik help je wel met aankleden.’

Heledd wrong haar blik los van de baby en herhaalde niet-begrijpend: ‘Aankleden?’

‘Zeker. Je moet opstaan. Het spijt me zeer, maar we zijn deze grond kwijtgeraakt. We moeten terugkeren naar Fort Edward.’

Goede Stem van de Schildpadden-clan werd wakker van het geschreeuw van gewonde mannen die tussen de lakens afgeslacht werden. Het fort had zich aan de Fransen overgegeven. Zo veel wist ze wel, en ze had de Meester van het Leven ervoor gedankt. Ze hoefde enkel maar nieuwe kracht op te doen en het juiste moment af te wachten. Ze zou spoedig vrij zijn om naar Steenwerper terug te keren, als hij tenminste nog in leven was.

Geen enkele van de *a'sluni* – de blanken – noch de vrouwen die haar bij de bevalling geholpen hadden, noch de soldaten die haar ondervraagd hadden, wisten hoeveel ze begreep van hun gesprekken. Er kwamen vaak Engelse handelaars in hun stadje. Een heel aantal van haar clanzussen sprak met hen en bracht hun woorden aan Goede Stem over. Maar sinds ze als gevangene dit fort was binnengebracht, had ze geen enkele van die woorden over haar lippen laten komen.

Nu had ze echter een nieuwe reden om bang te zijn. Ze hoorde dat Montcalms indianen het fort binnen waren gedrongen en de Engelsen afmaakten. Hoewel Goede Stem in haar hart *Onyotta'a:ka* – Oneida – was, zag ze er met haar lichte haar en blauwe ogen net zo Engels uit als de andere vrouwen in het fort; soms zelfs nog Engelser. En nu moest ze de zonen van Steenwerper ook nog beschermen.

Gezeten op haar knieën trok Goede Stem het dekentje opzij om de baby die het dichtst bij haar lag en als tweede ter wereld was gekomen, de bruine, op te tillen. Haar armen voelden

verontrustend slap aan. Ze had veel bloed verloren. Ze dwong haar botten om van staal te zijn en reikte naar haar eerstgeborene. Opnieuw vulde verwondering haar dat haar zonen niet zoals de meeste twee-tegelijk-geborenen het bloed van hun beide ouders in gelijke mate deelden, maar dat een van de twee meer van haar had gekregen, en de ander meer van Steenwerper. Het was een fenomeen dat het gesprek van de dag zou zijn zodra ze allemaal veilig en wel thuis waren gekomen in Kanowalohale.

Een schrille kreet rolde door de gang langs de nis waar Goede Stem haar zonen ter wereld had gebracht. Haar nekharen gingen overeind staan, op hetzelfde moment dat ze de verstijfde kilte van de blanke baby tegen haar arm voelde.

Een felle paniek overviel haar. Terwijl ze het bruine kindje tegen haar schouder hield, warm en stevig, legde ze zijn broertje op haar dijen en boog zich over zijn kleine gezichtje. Hij ademde niet! Een ogenblik lang stokte haar eigen adem. Haar keel werd dichtgeknepen door de schok, dan door verstikkend verdriet. Ze had dit laten gebeuren – ze had de eerstgeborene van Steenwerper het leven uit laten glijden, terwijl ze sliep.

Opnieuw werd de donkere, naar aarde ruikende lucht verscheurd door kreten. Goede Stem drukte het dode kind tegen haar schouder aan. Ze kwam wankelend overeind, met het levende kind tegen haar andere schouder aan geklemd. Het bloed stroomde weg uit haar hoofd en uit haar schoot. De aarden muren, houten balken en het licht van lantaarns begonnen te tolleren. Ze plantte haar voeten wijd uit elkaar om niet zelf te gaan draaien en te vallen.

Gestamp van andere voeten kwam naderbij. Een waarschuwend schreeuw weerklonk in de gang achter haar. Ze draaide zich op haar hakken om, terwijl een Abenaki-krijger over de met bloed doordrenkte strozak waar zij op had gelegen heen viel. Zijn knuppel viel uit zijn vingers, een tomahawk was in zijn rug gedrongen. Degene die geschreeuwd had, verscheen achter de Abenaki. Er was opluchting in zijn blik toen hij haar zag. Lizotte, een

Canadese *coureur de bois* – een woudrenner, zoals de Engelsen hen noemden. Ze dienden de Fransen als vertalers voor hun indiaanse medestrijders. Lizotte griste de tomahawk uit de rug van de Abenaki en ving Goede Stem op toen ze wankelde en bijna haar dode zoon liet vallen.

Lizotte nam het lichaampje van haar over en steunde haar. Zijn ogen stonden vurig in zijn gezicht dat smal en scherp was als dat van een vogel. ‘Steenwerper heeft me naar je toe gestuurd. Hij wist niet of de baby al gekomen was – twee baby’s zelfs! Kun je lopen? De indianen van Montcalm zijn losgeslagen, maar ik zal jou hieruit weghalen.’

‘Ik moet wel lopen,’ zei Goede Stem in zijn Franse taal.

Zonder er verder nog woorden aan vuil te maken sleurde hij haar met zich mee de nis uit. Hij scheen niet te merken dat het kindje dat hij vasthield, dood was. Er waren genoeg andere dingen die zijn aandacht opeisten. Hij leidde haar de donkere gang door, langs plekken waar mensen afgeslacht waren, dieper de aarde in en ten slotte terug naar het daglicht. Goede Stem knipperde en kneep haar ogen samen totdat ze het licht kon verdragen.

Lizotte had geen woord te veel gezegd. Het binnenste van het fort krioelde van de mannen als een mierenhoop die omver was getrapt. Indianen kwamen naar binnen over de gebroken muren en door de schietgaten. Ze grepen de Engelsen die achter waren gebleven, rukten hun de kleding af en bewerkten degenen die tegenstand boden met hun tomahawk. Ze renden gillend in het rond, woedend dat er zo weinig bagage achter was gebleven om te plunderen, of rum om te drinken. Terwijl Lizotte haar voorttrok langs de schaduw van een barak, zag ze een grote Huron een gebroken ton oppakken en in dolle woede wegslijten.

Lizotte rende op de poort af, zijn tomahawk in de hand om hen beiden te verdedigen, hoewel hij er met zijn lange gebreide kap en beenkappen Frans genoeg uitzag om niet voor een Engelsman te worden aangezien. Toen hij halverwege was, minderde

hij ineens vaart. Hij keek neer op het kindje dat hij vasthield en vervolgens naar haar. 'Dood?'

Goede Stem voelde de drang om een lijkzang aan te heffen, maar ze had nog een levende zoon. Voor hem moest ze sterk zijn. 'Ja. Dood.'

Een tweede Huron met een verse scalp in zijn omhoog geheven handen, rende langs. Met fladderend gewaad snelde een priester in een zwarte pij het fort binnen. Zijn gezicht was vertrokken van woede bij de aanblik van de oorlogsbuit in de handen van de Huron. Achter de zwartrok kwamen meer Fransen naar binnen. Soldaten. Nog meer indianen. Goede Stem kon niet zeggen wie mee wilde gaan doen aan de slachting en wie er, behalve de zwartrok, een einde aan wilde maken. Ze achtte het niet mogelijk dat er ook maar iemand was die een halt aan deze strijd kon toeroepen. De strijders hadden scalpen en buit nodig. Wie zou anders geloven dat ze gewonnen hadden? Maar dit was wel heel erg.

Buiten het fort waren indianen bezig om de graven van soldaten open te maken zodat ze die konden plunderen. Er was geen tijd geweest voor de Engelsen om soldaten die door de strijd gesneuveld waren, te begraven. In deze graven lagen de gevallen van de vlekkenziekte. Zagen deze strijders niet wat voor gruwelijks ze aanraakten?

Vlekken dansten voor de ogen van Goede Stem, als om te spotten met de ziekte die als een inwendige vijand het fort belaagd had. Ze strompelde voort, terwijl alles vanbinnen pijn deed. Ze zou deze dag in een verloshut hebben moeten doorbrengen, omringd door de zorg van clanmoeders. Niet slechts een dag, maar een aantal dagen, tot het bloeden gestopt zou zijn.

Ze waren al bijna bij de beboste hellingen in het westen toen haar armen het bijna begaven van vermoeidheid. Lizotte draaide zich om toen hij haar kreet hoorde en nam de levende baby van haar over. Hij legde het dode kindje dat niets leek te wegen nu zijn geest vervlogen was, in haar krachteloze armen. Lizotte haastte zich voort, maar wachtte bij de bosrand op haar.

‘Steenwerper is gewond geraakt toen jij gevangen werd genomen. Hij is naar de Fransen in Fort Carillon gebracht om verpleegd te worden. Daar wacht hij op jou.’

Goede Stem wist al dat hij gewond was. Ze waren met een groep Oneida's naar het fort gegaan om gehoor te geven aan Montcalms oproep tot hulp. Steenwerper had echter besloten om toch niet voor de Fransen te gaan strijden. Ze waren op weg naar huis toen de roodgejaste soldaten hun kamp waren binnengevallen. Voordat ze bij hem vandaan gesleept werd, had Goede Stem gezien dat hij met een bajonet in zijn zij was gestoken. Ze was bang geweest dat hij het niet had overleefd.

Het nieuws dat hij nog in leven was, vervulde haar met vreugde, maar direct daarop werd de blijdschap om dit nieuws uit haar hart weggevaagd toen ze het dode kindje bij daglicht zag. Dit was haar kind niet. In opperste verwarring keek ze om naar het gehate fort. Indianen en woudrenners stroomden door de poort naar buiten, op weg naar het door loopgraven omgeven kamp, waar de roodjassen naar binnen marcheerden.

‘Goede Stem! *Hanyo, hanyo.*’ Schiet op, schiet op, in de taal van haar volk.

Ze staaarde naar de dode baby in haar armen, toen naar Lizotte. ‘Ik ken dit kind niet. Hij is niet van mij.’

Lizottes zongebruinde hand spreidde zich beschermend over haar kindje dat als tweede was geboren. ‘Wat zeg je? Je hebt toch twee kinderen gebaard?’

‘Jazeker. *Tékawiláke.*’ Twee baby's. ‘Maar ik herken een zoon van mijn eigen vlees en bloed wel, zelfs dood. Dit is hem niet!’

Hoe was dit mogelijk? Van wie was dit kindje? En waar was haar zoon dan? Een schreeuw van pure paniek weldde in haar op en dreigde haar keel uiteen te scheuren.

Het moest aan haar te zien zijn geweest dat ze de benen wilde nemen, en niet richting de dekking die het woud bood. Lizotte plantte zich tussen haar en het fort in. ‘Wat ben je van plan? Je kunt niet meer terug.’

‘Ik moet de zoon van Steenwerper terugvinden!’ Maar terwijl ze het zei, ontplofte het besef van wat er gebeurd was in haar hoofd als een explosie van geweervuur.

Een andere vrouw in het fort had een kind ter wereld gebracht. Terwijl de zoontjes van Goede Stem hun eerste kreetjes slaakten, had ze de vrouw horen gillen. De twee Engelse vrouwen die haar baby’s hadden gewassen, waren ineengekrompen en hadden gepraat over de man van die vrouw. Dat hij zo bezorgd was om zijn vrouw en dat het kindje er zo lang over had gedaan om naar buiten te komen. Toen hadden ze een sluwe blik gewisseld en waren ze begonnen over het uiterlijk van die man, dat hij er zo goed uitzag in zijn rode officiersuniform, lang en knap.

Wanhopig klemde Goede Stem zich vast aan het brokje informatie dat van belang was. Zijn rode officiersuniform. Degene wiens vrouw bevallen was, was een officier van de roodjassen. Hadden die vrouwen hem nog bij name genoemd?

‘Goede Stem!’

Ze negeerde Lizotte en sloot haar ogen in een poging om zich de Engelse woorden te herinneren die zo achteloos in haar aanwezigheid gesproken waren. *Aw-bree*. Een van de vrouwen had hem zo genoemd. Ze deed haar ogen open.

‘Ik weet wie dit gedaan heeft.’ Ze had niemand horen zeggen dat de baby van de andere vrouw gestorven was, maar dit kindje, dat net als haar eigen baby net geboren was, moest wel van de roodjas *Aw-bree* zijn. Hij had dit gedaan. Ze zag in gedachten precies voor zich hoe het gegaan was. Toen zij lag te slapen, was hij gekomen, had haar levende baby, die net zo’n lichte huid had als zijn eigen baby, genomen en het dode kindje achtergelaten.

Zekerheid overspoelde haar en ze smeed het vreemde kind bijna op de grond. Ze wilde het doen, was het vast van plan, maar haar armen werkten niet mee.

Lizotte schoof de tomahawk tussen zijn riem en omklemde haar arm met zijn sterke vingers. ‘Bescherm deze zoon, zodat je hem in Steenwerpers armen kunt leggen. Dan kun je hem vertel-

len over wie zijn broertje heeft weggenomen. Het is aan Steenwerper om dit in orde te maken.'

Ze wilde zich niet bij Lizottes woorden neerleggen, maar wat had ze eraan om terug te gaan en te proberen in die chaos een bepaalde man te vinden? Ze wist niet eens hoe hij eruitzag. Zelfs als ze hem vond, wie zou het voor haar opnemen tegen een roodjas?

Het fort de rug toedraaien was moeilijker dan van Steenwerpers zijde gerukt te worden. Moeilijker dan de bevalling die haar lichaam opengescheurd had om te midden van vreemdelingen haar zonen ter wereld te brengen.

Het hart van Goede Stem brak in tweeën toen ze het woud in glipte. Eindelijk hilde ze om haar eerstgeborene. Elke traan was een gebed tot de Meester van het Leven om haar zoon te behouden en bewaren op de plek waar hij naartoe was genomen, zodat zijn vader op een dag naar die plaats geleid zou worden – en hem mee terug zou nemen.